

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Bydgoszcz, 14 czerwca 2023 r.

Znak: RBG.440.2.2022.MS

DECYZJA NR RBG - 4/2023

[wersja jawna]

I. Na podstawie art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351) - **po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową wobec przedsiębiorcy Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie po uprawdopodobnieniu stosowania przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową, polegających na:**

- 1) zamieszczeniu istotnych wymogów dotyczących dostaw mleka w aktach wewnętrznych Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie i pominięcie ich w umowach z dostawcami, co skutkuje utrudnieniem uzyskania przez dostawcę pełnej informacji o warunkach realizacji dostaw,
- 2) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom sprzedaż mleka, co do którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej, do innych podmiotów, pomimo braku odbioru tego mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie, co wyłącza możliwość wykorzystania go w inny dopuszczalny prawem sposób,
- 3) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom weryfikację wyników badań jakościowych mleka w laboratorium innym niż należące do Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie lub przez nią wskazane, co może skutkować obniżeniem ceny mleka, odmową jego przyjęcia, rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia lub innymi sankcjami umownymi,
- 4) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej, pomimo zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową,
- 5) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia umożliwiającego jednostronną zmianę cennika skupu mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie, w tym z mocą wsteczną,
- 6) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka niejasnych zasad zawiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz brak określenia zasad postępowania w przypadku niewyrażenia przez dostawcę zgody na jego zmianę,

- 7) uregulowaniu w umowach z dostawcami mleka i aktach wewnętrznych Spółdzielni kar i innych sankcji wobec dostawców w sposób niejasny, a także pozwalający na arbitralne ich stosowanie przez Spółdzielnię i na ich kumulowanie w nadmierny sposób,
- 8) kształtowaniu przez Spółdzielnię treści stosunku umownego z dostawcami mleka w sposób utrudniający zwolnienie się tych dostawców z obowiązku świadczenia w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od stron umowy, w szczególności siły wyższej, uniemożliwiających dostawę mleka,

co może stanowić praktyki nieuczciwe wykorzystujące przewagę kontraktową, o których mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351) i **po zobowiązaniu się Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie do podjęcia lub zaniechania działań:**

A. w celu zaprzestania naruszeń wskazanych w pkt I poprzez opracowanie i stosowanie wzorca umowy zawieranej z dostawcami mleka, uwzględniającego następujące założenia:

- 1) umieszczenie wszelkich istotnych wymogów dotyczących dostaw mleka w treści wzorca umowy lub jego załącznikach;
- 2) umożliwienie dostawcom sprzedaży mleka, którego obrót został wstrzymany decyzją administracyjną, do innych podmiotów na cele niespożywcze w zakresie dozwolonym taką decyzją;
- 3) nieobniżanie ceny mleka z powodu wypowiedzenia umowy, w przypadku zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową;
- 4) niedokonywanie zmian cennika skupu mleka bez zgody dostawcy (wyraźnej lub milczącej w sposób określony w umowie), w tym z mocą wsteczną (z wyjątkiem zmian na korzyść dostawcy);
- 5) sprecyzowanie w umowie zasad powiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz wyraźnego określenia, że brak zgody na zmianę cennika (wyraźnej lub milczącej w sposób określony w umowie) powoduje, że w stosunku do danego dostawcy zmiana nie wejdzie w życie i stosuje się cennik w brzmieniu przed zmianą;
- 6) ujednoclenie kar umownych i innych sankcji wobec dostawców mleka tak, że będą one wynikały wyłącznie z umowy i jej załączników, bez możliwości ich nadmiernej kumulacji i arbitralnego stosowania przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” w Grajewie;
- 7) umożliwienie zwolnienia się przez dostawcę mleka z obowiązku świadczenia, w przypadku jeżeli dostawę mleka uniemożliwią okoliczności niezależne od stron, w tym siła wyższa;
- 8) umożliwienie dostawcy mleka weryfikacji wyników badań jakościowych mleka w laboratorium innym niż należące do Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie lub przez nią wskazane (w tym z udziałem Powiatowego Lekarza Weterynarii).

B. w celu usunięcia skutków naruszeń, o których mowa w pkt I poprzez:

- 1) zapłatę na rzecz dostawców, którym od dnia 1 maja 2022 r. Spółdzielnia obniżyła cenę mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy, pomimo zachowania parametrów mleka

i świadczenia dostaw zgodnie z umową, oprócz wypłaconych już kwot głównych takiego obniżenia, również odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonych od kwoty tego obniżenia za okres od dnia wymagalności świadczenia do dnia zapłaty;

- 2) powiadomienie dotychczasowych dostawców w drodze e-mailowej (a w przypadku dostawców, którzy nie podali adresu e-mail, w drodze pisemnej) o możliwości zawarcia w ciągu 60 dni od powiadomienia umowy wg nowego wzoru oraz o dodatkowych zobowiązaniach Spółdzielni w wiadomości o następującej treści:

„1. Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie na skutek decyzji Prezesa UOKiK z dnianumer zawiadania Państwa o możliwości zawarcia nowej umowy zgodnie z załączonym wzorem. W przypadku, jeżeli chcą Państwo zmienić dotychczasową umowę na zgodną z nowym wzorcem prosimy o przybycie do najbliższego zakładu naszej Spółdzielni w ciągu 60 dni od otrzymania niniejszej informacji celem podpisania nowej umowy, ewentualnie kontakt e-mailowy lub telefoniczny. W przypadku jeżeli nie są Państwo zainteresowani zmianą umowy, dotychczasowa umowa pozostaje w mocy bez potrzeby jakichkolwiek działań z Państwa strony.

2. Jednocześnie przesyłamy w załączeniu cennik wchodzący w życie od dnia..... Zwracamy uwagę, że propozycja nowego cennika zawiera między innymi nieobjęte wcześniejszymi cennikami warunki skupu i oceny mleka surowego zgodnie z uchwałą RN nr z dnia.... Nowy cennik (wraz z warunkami skupu i oceny mleka surowego) obowiązywać będzie Państwa, jeżeli w terminie 5 dni od niniejszego zawiadomienia nie złożycie Państwo sprzeciwu. Sprzeciw można wystąpić na adres e-mail: cennik.dostawcy@mlekpól.com.pl albo dostarczyć pisemnie do zakładu Spółdzielni. W przypadku Państwa sprzeciwu, nowy cennik nie wejdzie wobec Państwa w życie w żadnej części (w tym, w zakresie warunków skupu i oceny surowca), a w mocy pozostaną cennik dotychczasowy oraz uchwały RN nr 3/12/2020 z dnia 21.12.2020 r. i 5/09/2013 z dnia 25.09.2013 r. a także uchwała Zarządu nr 56/2010 z późniejszymi zmianami.

3. Niezależnie od tego, czy zaakceptują Państwo propozycje wskazane w pkt 1 i 2 powyżej Spółdzielnia niniejszym nieodwołalnie rezygnuje z:

a) możliwości obniżenia ceny jedynie z powodu wypowiedzenia umowy,

b) uprawnienia umownego uniemożliwiającego dostawcom sprzedaż mleka, co do którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej do innych podmiotów na cele niespożywcze w zakresie dozwolonym taką decyzją.”

nakłada na Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie obowiązek wykonania tego zobowiązania:

- 1) w zakresie zobowiązań określonych w pkt I. lit. A pkt 1-8 w terminie 1 miesiąca;**
- 2) w zakresie zobowiązań określonych w pkt I. lit. B pkt 1-2 w terminie 2 miesięcy**

- liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi

i spożywczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 351) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie obowiązek:

- 1) odnośnie do zobowiązań określonych w pkt I. lit. A pkt 1-8, przekazania wzorca umownego wraz z załącznikami uwzględniającego zmiany określone w tejże decyzji w terminie 2 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji;
- 2) odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I. lit. B pkt 1, przekazania zestawienia wypłaconych odsetek w terminie 3 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji;
- 3) odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I. lit. B pkt 2, sprawozdania z wykonania zobowiązania wskazanego w pkt I. lit. B pkt 2 z podaniem liczby powiadomionych dostawców wraz z 10 przykładowymi wiadomościami email oraz liczby dostawców, którzy zawarli umowę według proponowanego wzorca w terminie 5 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

- (1) W dniu 26 kwietnia 2022 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu) postanowieniem nr RBG - 32/2022 wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie (dalej również: Mlekpól, Spółdzielnia, Przedsiębiorca) może stosować wobec dostawców mleka praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową, w szczególności w zakresie niekorzystnych zapisów umownych wobec dostawców. Postępowanie pozwoliło wstępnie ustalić, iż Spółdzielnia może naruszać przepisy ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 351, dalej: u.p.n.w.p.k.).
- (2) W dniu 3 listopada 2022 r. Prezes UOKiK wszczął wobec Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie postępowanie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową polegających na:
 - 1) zamieszczeniu istotnych wymogów dotyczących dostaw mleka w aktach wewnętrznych Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie i pominięcie ich w umowach z dostawcami, co skutkuje utrudnieniem uzyskania przez dostawcę pełnej informacji o warunkach realizacji dostaw,
 - 2) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom sprzedaż mleka, co do którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej, do innych podmiotów, pomimo braku odbioru tego mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie, co wyłącza możliwość wykorzystania go w inny dopuszczalny prawem sposób,
 - 3) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom weryfikację wyników badań jakościowych mleka w laboratorium innym niż należące do Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie lub przez nią wskazane, co może skutkować obniżeniem ceny mleka, odmową jego przyjęcia, rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia lub innymi sankcjami umownymi,
 - 4) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej,

pomimo zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową,

- 5) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka postanowienia umożliwiającego jednostronną zmianę cennika skupu mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie, w tym z mocą wsteczną,
- 6) stosowaniu w umowach z dostawcami mleka niejasnych zasad zawiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz brak określenia zasad postępowania w przypadku niewyrażenia przez dostawcę zgody na jego zmianę,
- 7) uregulowaniu w umowach z dostawcami mleka i aktach wewnętrznych Spółdzielni kar i innych sankcji wobec dostawców w sposób niejasny, a także pozwalający na arbitralne ich stosowanie przez Spółdzielnię i na ich kumulowanie w nadmierny sposób,
- 8) kształtowaniu przez Spółdzielnię treści stosunku umownego z dostawcami mleka w sposób utrudniający zwolnienie się tych dostawców z obowiązku świadczenia w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od stron umowy, w szczególności siły wyższej, uniemożliwiających dostawę mleka,

co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 u.p.n.w.p.k.

- (3) Jednocześnie, ww. postanowieniem Prezes UOKiK włączył do postępowania materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygn. RBG.4080.1.2022.MS. Były to następujące pisma:
 - a) wezwanie Prezesa UOKiK z dnia 26 kwietnia 2022 r. m.in. w sprawie przekazania informacji na temat liczby dostawców mleka współpracujących ze Spółdzielnią na podstawie umowy kontraktacyjnej, wyjaśnienia, czy wszyscy dostawcy mleka są członkami Spółdzielni, przekazanie wszystkich obowiązujących wzorów umów, cenników, aneksów, porozumień zawieranych z dostawcami oraz informacji o wysokości obrotu osiągniętego w 2021 r.,
 - a) odpowiedź z dnia 12 maja 2022 r. o znaku L. dz. 1093/2022, w której Spółdzielnia złożyła wymagane wyjaśnienia oraz przedłożyła żądane dokumenty oraz zestawienia,
 - b) wystąpienie Prezesa UOKiK pismem z dnia 1 czerwca 2022 r. o udzielenie kolejnych wyjaśnień dot. m.in. dopłat za ciągłość dostaw mleka, modyfikacji umów niektórych dostawców i uzupełnienie przekazanych dokumentów,
 - c) odpowiedź z dnia 15 czerwca 2022 r. o znaku L. dz. 1362/2022, w której Spółdzielnia złożyła dodatkowe wyjaśnienia dot. m.in. modyfikacji umów z niektórymi dostawcami, dopłat za ciągłość mleka, potrąceń ilościowych za dostarczone mleko. Spółdzielnia uzupełniła także brakujące dokumenty,
 - d) wystąpienie Prezesa UOKiK pismem z dnia 27 lipca 2022 r., w którym wezwał Spółdzielnię m.in. o przekazanie listy wszystkich dostawców oraz przekazania listy dostawców, którzy podpisali zmodyfikowane umowy w 2022 r., wyjaśnienia w jaki sposób dostawcy przed podpisaniem umowy mogli się zapoznać z warunkami świadczenia dostaw mleka,
 - e) odpowiedź z dnia 18 sierpnia 2022 r. o znaku L.dz. 1798/2022 w której Spółdzielnia przekazała część wymaganych dokumentów oraz złożyła wyjaśnienia. Dodatkowo pismem z dnia 30 sierpnia 2022 r. o znaku L.dz. 1758/2022 Spółdzielnia przekazała listę

dostawców, którzy podpisali zmodyfikowane umowy w 2022 r. wraz ze skróconym wskazaniem modyfikacji, która omyłkowo nie została załączona do pisma z dnia 18 sierpnia 2022 r.

- (4) Prezes Urzędu pismem z dnia 3 listopada 2022 r. poinformował Mlekpól o przysługującym prawie do ustosunkowania się do stawianych zarzutów.
- (5) Pismem z dnia 18 listopada 2022 r. o znaku L.dz. 2515/2022 Spółdzielnia ustosunkowała się do stawianych jej zarzutów, proponując modyfikację zakwestionowanych praktyk.
- (6) Prezes UOKiK pismem z dnia 9 grudnia 2022 r. wstępnie odniósł się do propozycji zobowiązania Spółdzielni, wskazując, że odniesienie się do przedstawionych propozycji będzie możliwe dopiero po przedstawieniu przez Spółdzielnię szczegółów.
- (7) Pismem z dnia 12 stycznia 2023 r. o znaku L. dz. 99/2023 Spółdzielnia przestała m.in. projekt skorygowanej umowy kontraktacyjnej z wyróżnionymi zmianami, projekt uchwały Rady Nadzorczej, skorygowane cenniki bez kwestionowanych postanowień oraz propozycję realizacji obowiązku informacyjnego w stosunku do dostawców. Nadto, Spółdzielnia wskazała, że nie stosuje już postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej. Na dowód zaprzestania wykonywania praktyki kwestionowanej w zarzucie 4 postanowienia z dnia 3 listopada 2022 r. przekazała cenniki obowiązujące od dnia 1 lipca 2022 r. oraz 1 stycznia 2023 r., które nie zawierają kwestionowanego obniżenia ceny mleka z powodu wypowiedzenia umowy. Jednocześnie Spółdzielnia zadeklarowała gotowość do zwrotu dostawcom w terminie 30 dni od uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej potrąceń dokonanych z powodu wypowiedzenia umowy.
- (8) Pismem z dnia 10 marca 2023 r. o znaku L.dz. 596/2023, w uzupełnieniu pisma z dnia 12 stycznia 2023 r. Spółdzielnia przekazała dowody przelewów obejmujących zwrot dostawcom zakwestionowanego potrącenia.
- (9) Prezes UOKiK pismem z dnia 16 marca 2023 r. ustosunkował się do przedstawionych propozycji Spółdzielni oraz do dokonanego zwrotu dostawcom zakwestionowanego potrącenia, zaznaczając, że dostawcy powinni otrzymać także odsetki od potrąconych kwot. Jednocześnie wskazał, że zobowiązanie zaproponowane przez Spółdzielnię powinno mieć spójną strukturę.
- (10) Pismem z dnia 30 marca 2023 r. o znaku L.dz. 743/2023 Spółdzielnia złożyła kolejne wyjaśnienia oraz przedstawiła projekt skorygowanej umowy oraz uchwały.
- (11) W dniu 4 kwietnia 2023 r. odbyło się, z inicjatywy Spółdzielni, spotkanie w formie wideokonferencji przedstawicieli Urzędu z przedstawicielami Spółdzielni. W trakcie spotkania omówiono temat stawianych Przedsiębiorcy zarzutów oraz aktualnego etapu postępowania, a także zobowiązania.
- (12) Pismem z dnia 12 kwietnia 2023 r. o znaku L.dz. 829/2023 Spółdzielnia złożyła projekt zobowiązania oraz przedstawiła kolejny projekt skorygowanej umowy kontraktacyjnej.
- (13) W dniu 14 kwietnia 2023 r. odbyło się spotkanie w formie wideokonferencji przedstawicieli Urzędu z przedstawicielami Spółdzielni.
- (14) Pismem z dnia 17 kwietnia 2023 r. L.dz. 848/2023 Spółdzielnia przedstawiła projekt zobowiązania uwzględniający większość ustaleń wynikających z wideokonferencji z dnia 14 kwietnia 2023 r.

mlekiem w stosunku do którego zapadła decyzja administracyjna o zakazie obrotu. Sprzedaż takiego mleka w zakresie dozwolonym decyzją administracyjną do innych podmiotów zdaniem Spółdzielni nie narusza umowy, jeżeli jednak są w tym zakresie wątpliwości, to Spółdzielnia proponuje stosowną zmianę umowy. W opinii Spółdzielni, kwestia umożliwienia ewentualnej weryfikacji badań jakościowych w innym laboratorium jest trudna i skomplikowana z uwagi na fakt, że mleko surowe jest szybko psujące się, a część badań wykonywana jest nie tyle w interesie Spółdzielni, a bardziej w interesie powszechnym, co wynika z wymogów bezpieczeństwa żywnościowego. W przypadku badań zawartości tłuszczu i białka (są to najczęstsze badania i mają one największy wpływ na rozliczenie), wyniki badań są znane w momencie, w którym nie można już ich ponowić w stosunku do tej konkretnej partii mleka, gdyż jest już ono zmieszane z mlekiem innych dostawców i przekazane do produkcji, ograniczony jest też możliwy czas przechowywania próbek. Wskazać przy tym należy, że do rozliczenia istotny jest nie tyle wynik pojedynczego badania, co średnia z wyników badań w okresie rozliczeniowym. W przypadku badań, których wyniki dyskwalifikują daną partię mleka surowego do przerobu (przede wszystkim kwestia ta dotyczy zawartości antybiotyków) zagadnienie to jest o tyle trudniejsze, że konieczna jest szybka decyzja o utylizacji nie tylko mleka danego dostawcy, ale również zmieszanego z nim mleka innych dostawców.

(22) Jednocześnie, Spółdzielnia rozpoczęła [tajemnica przedsiębiorstwa]

Nadto, Spółdzielnia wskazała, że nie stosuje już postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej, pomimo zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową (nie przewiduje już go aktualny cennik, który nie może być zmieniony bez zgody dostawcy, a umowa przewiduje jedynie możliwość takiej regulacji w cenniku) i nie zamierza go wprowadzać w cenniku ponownie w przyszłości. W zawieranych w przyszłości umowach Mlekpól jest gotowy wyeliminować zakwestionowane postanowienie i zadeklarował złożenie dostawcom, posiadającym umowy zawierające kwestionowane postanowienie, oświadczenia o nieodwołalnej rezygnacji przez Spółdzielnię z obniżania cen mleka w okresie wypowiedzenia.

(23) W odniesieniu do zarzutu nr 5 i 6 Spółdzielnia zaproponowała [tajemnica przedsiębiorstwa]

(24) Spółdzielnia wskazała, że [tajemnica przedsiębiorstwa]

(25) Ponadto Mlekpól wyjaśnił, [tajemnica przedsiębiorstwa]

Dowód: pismo z dnia 18 listopada 2022 r. L.dz.2515/2022.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie

- (26) Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000045142. Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie posiada następujące oddziały: Zakład Produkcji Mleczarskiej w Kolnie, Zakład Produkcji Sproszkowanych Wyrobów Mleczarskich w Mrągowie, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Sejnach, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Zambrowie, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Bydgoszczy, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Grajewie, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Sokółce, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Dąbrowie Białostockiej, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Radomiu, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Zwoleniu, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Gorzowie Wielkopolskim, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Suwałkach, Zakład Produkcji Mleczarskiej w Mrągowie. Przedmiotem działalności Spółdzielni jest m.in. przetwórstwo mleka i wyrób serów, a także sprzedaż hurtowa mleka i wyrobów mleczarskich.

Dowód: wydruk z Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 12 maja 2022 r., załącznik do pisma Spółdzielni z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022.

- (27) Na stronie internetowej Spółdzielni opisano ją w następujący sposób: *„Spółdzielnia Mleczarska Mlekpól w Grajewie to jeden z największych producentów mleka i wyrobów mleczarskich w Polsce i w Europie. (...) W 2021 r. we wszystkich lokalizacjach Mlekpólu sumaryczny skup mleka przekroczył 2 miliardy litrów. To ponad 5,5 milionów litrów pozyskanych dziennie od producentów-członków Spółdzielni (obecnie jest ich ponad 8400). Wyroby naszej firmy powstają w 13 nowoczesnych i wysoko wyspecjalizowanych zakładach przetwórczych. (...) Szeroka gama produktów Mlekpólu niezmiennie podbija serca i podniebienia kupujących, a marki takie jak: Łaciate, Milko, Mazurski Smak, Białe, Rolmlecz czy Maślanka Mrągowska - stale goszczą na polskich stołach. Produkty Mlekpólu są doceniane nie tylko w kraju, ale i zagranicą. Niemal 30% produkcji eksportowane jest do ponad 100 krajów na całym świecie, w tym do państw Dalekiego i Bliskiego Wschodu, a mleko Łaciate można kupić już na 6 kontynentach!”¹.*
- (28) Współpraca Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” w Grajewie z producentami rolnymi w dziedzinie skupu mleka odbywa się w oparciu o „umowę kontraktacyjną na dostawy mleka”. [tajemnica przedsiębiorstwa]

¹ <https://mlekpól.com.pl/index.php/o-firmie/> - dostęp z dnia 17 kwietnia 2023 r.

- (29) Wobec powyższego, Spółdzielnia jest nabywcą w rozumieniu art. 3 pkt 3 u.p.n.w.p.k., tj. przedsiębiorcą, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia.
- (30) Spółdzielnia osiągnęła w 2021 r. obrót w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa] PLN.
Dowód: pismo Spółdzielni z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022.

Dostawcy

- (31) Dostawcami Spółdzielni są przede wszystkim indywidualni rolnicy. Wśród dostawców Spółdzielni znajdują się również m.in. spółki zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a także [tajemnica przedsiębiorstwa]. Jednakże podmioty współpracujące ze Spółdzielnią Mleczarską „Mlekpól” w Grajewie to podmioty o zdecydowanie mniejszych obrotach rocznych, które nie zbliżają się do wartości 350 milionów euro.
Dowód: załączniki 1, 2, 3 do pisma z dnia 12 sierpnia 2022 r. L. dz. 1758/2022.
- (32) Około 95% krajowego pogłowia krów mlecznych utrzymywanych jest głównie w gospodarstwach indywidualnych, natomiast około 30% ogółu gospodarstw prowadzących produkcję mleka utrzymuje stada krów poniżej 20 sztuk.²
- (33) Spółdzielnia w ramach prowadzonej działalności zawiera umowy z producentami rolnymi, od których odpłatnie odbiera całość wyprodukowanego mleka surowego. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Spółdzielnię, jej lista dostawców obejmowała [tajemnica przedsiębiorstwa] podmiotów według stanu na kwiecień 2022 r. [tajemnica przedsiębiorstwa].

Dowód:

pismo Spółdzielni z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022,
zestawienie dostawców produktów rolno-spożywczych związanych ze Spółdzielnią umową kontraktacji - załącznik nr 1, 2, 3 do pisma z dnia 12 sierpnia 2022 r. L.dz. 1758/2022.

- (34) Powyższe podmioty są dostawcami, o których mowa w art. 3 pkt 1 u.p.n.w.p.k., tj. przedsiębiorcami, którzy wytwarzają lub przetwarzają produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywają je nabywcy.

Formalne zasady współpracy pomiędzy Spółdzielnią Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie a dostawcami produktów rolno-spożywczych

- (35) Jak wskazano powyżej, współpraca Spółdzielni z dostawcami jest realizowana na podstawie członkostwa w Spółdzielni oraz umowy kontraktacyjnej na dostawy mleka.
Dowód: załączniki nr 1, 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

² Broszura „Rynek mleka w Polsce” Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
<https://www.gov.pl/web/kowr/broszury>

- (36) Zgodnie z wyjaśnieniami Spółdzielni dostawcy zawierają ze Spółdzielnią „Wieloletnią umowę kontraktacyjną na dostawy mleka”. Umowy co do zasady są zawierane na czas [tajemnica przedsiębiorstwa], chociaż Spółdzielnia uwzględnia hipotetyczną możliwość zawarcia innego rodzaju umów.

Dowód:

pismo z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022,
pismo z dnia 12 sierpnia 2022 r. L.dz. 1758/2022.

- (37) Zawarcie umowy z nowym dostawcą poprzedzone jest wstępną oceną kandydata na dostawcę-członka Spółdzielni przez dział skupu oraz radę nadzorczą. W takim wypadku, przed podpisaniem umowy i złożeniem deklaracji członkowskiej, Spółdzielnia ocenia, czy jest zainteresowana nawiązaniem współpracy, biorąc pod uwagę przede wszystkim deklarowaną wielkość produkcji mleka i odległość do najbliższego zakładu. W przypadku nowych dostawców przejmujących gospodarstwa rolne od dotychczasowych dostawców w całości lub części, procedura zawarcia umowy kontraktacyjnej sprowadza się do złożenia przez nowego dostawcę deklaracji członkowskiej i podpisania umowy kontraktacyjnej (z zastrzeżeniem zachowania wymogów przewidzianych przez przepisy prawa administracyjnego) oraz podjęcia uchwały o przyjęciu w poczet członków przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Dowód: pismo z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022.

- (38) Wejście w życie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi i objęcie przepisami tej ustawy także spółdzielni spowodowało, że w 2022 r. Spółdzielnia rozpoczęła proces zmiany umów z dostawcami mleka. Dotychczasowe umowy nie były aneksowane, ale całkowicie zastępowane nowymi.

Dowód: pismo z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

- (39) Obecnie funkcjonuje wzorzec umowy kontraktacyjnej na dostawy mleka wprowadzony w dniu 25 marca 2022 r. (dalej nazywany „umową z dnia 25 marca 2022 r.”). Do tego wzorca umowy został dołączony cennik skupu mleka - załącznik 1 „uchwała 155/2022.04.28 ZARZĄDU SM „MLEKPOL” w GRAJEWIE - dotyczący ustalenia ceny za mleko surowe ze skupu od dnia 01.05.2022 r. obowiązujący wyłącznie do umów zawartych po 01.01.2022” (zwany dalej „cennikiem z dnia 28 kwietnia 2022 r.”) oraz uchwała „114/2022.03.29 ZARZĄDU SM „MLEKPOL” w GRAJEWIE dotycząca ustalenia ceny za mleko surowe ze skupu od 01.04.2022 r.” (zwana dalej „cennikiem z dnia 29 marca 2022 r.”).

Dowód: załącznik nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

- (40) Do czasu wprowadzenia aktualnie obowiązującego wzorca funkcjonował wzorzec umowy kontraktacyjnej na dostawy mleka wprowadzony w dniu 1 stycznia 2022 r. (dalej nazywany „umową z dnia 1 stycznia 2022 r.”). Do tego wzorca umowy został dołączony cennik - załącznik 1 „uchwała 39/2022.01.25 ZARZĄDU SM „MLEKPOL” w GRAJEWIE dotycząca ustalenia ceny za mleko surowe ze skupu od dnia 01.01.2022 r. - zwany dalej cennikiem z dnia 25 stycznia 2022 r.

Dowód: załącznik nr 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

- (41) Zgodnie z przekazanymi przez Spółdzielnię informacjami, aktualnie obowiązujący wzorzec umowy zaczął być wdrażany od dnia 25 marca 2022 r. Załącznikiem nr 1 do umowy jest „uchwała 155/2022.04.28 ZARZĄDU SM „Mlekpól” w Grajewie dotycząca ustalenia ceny za

mleko surowe ze skupu od dnia 01.05.2022 r. obowiązująca wyłącznie do umów podpisanych po 01.01.2022.

Dowód: załącznik nr 1 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

- (42) Spółdzielnia w wyjaśnieniach z dnia 12 maja 2022 r. wskazała, że „[tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

Dowód: pismo z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

- (43) Podstawą analizy Prezesa UOKiK była aktualnie obowiązująca umowa kontraktacyjna na dostawy mleka z dnia 25 marca 2022 r.
- (44) Prezes UOKiK uwzględnił także w analizie umowę kontraktacyjną na dostawy mleka z dnia 1 stycznia 2022 r. wraz z obowiązującymi cennikami, bowiem była to pierwsza nowa umowa, która obowiązywała po wejściu w życie ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2262 z późn. zm., obecnie tj. z 2023 r. poz. 351).

Kwestionowane postanowienia umów i aktów wewnętrznych Spółdzielni

- (45) Prezes UOKiK ustalił, że relację Mlekpól z dostawcami w poniżej wskazanych zakresach regulowały przedstawione poniżej postanowienia umów i aktów wewnętrznych Spółdzielni:

1) określenie wymogów dotyczących dostaw:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje m.in. następujące postanowienia:

– „§ 1. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

– „§ 2.1. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

– „§ 3.5. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r.- zawierała postanowienia o identycznej treści, co wskazane powyżej postanowienia.

c) do umowy z dnia 25 marca 2022 r. dołączony jest załącznik 1 „[tajemnica przedsiębiorstwa]

d) Prezes UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego wystąpił do Spółdzielni o przekazanie wszystkich obowiązujących wzorów umów, cenników, aneksów i porozumień zawieranych z dostawcami regulujące współpracę z dostawcami i mającymi wpływ na realizację dostaw. W odpowiedzi na wezwanie Spółdzielnia w załączniku nr 3 do odpowiedzi z dnia 12 maja 2022 r. przekazała następujące akty:

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– aneks [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

– uchwałę [tajemnica przedsiębiorstwa]

Dowód: załączniki nr 1, 2, 3 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

2) sprzedaż mleka, co do którego obrót został wstrzymany:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje m.in. iż: „§ 1. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. zawierała postanowienia o identycznej treści.

Dowód: załączniki nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

3) ocena jakościowa mleka:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje następujące postanowienie: „§ 2.2. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. zawierała postanowienia o identycznej treści.

Dowód: załączniki nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022

4) obniżanie ceny mleka z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje m.in. iż: „§ 8.1. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) cennik z dnia 28 kwietnia 2022 r., zawiera z kolei następujące postanowienia:
„[tajemnica przedsiębiorstwa]

—

”.

c) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. natomiast przewidywała m.in. iż : „§ 8.1. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

d) cenniki z dnia 29 marca 2022 r. oraz z dnia 25 stycznia 2022 r. w zakresie dopłat za ciągłość dostaw mleka zawierały takie same regulacje jak cennik z dnia 28 kwietnia 2022 r.

Dowód: załącznik nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022

5) możliwość jednostronnej zmiany cennika skupu mleka, w tym z mocą wsteczną:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje w § 2.3. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. przewidywała m.in. następujące postanowienia:

– „§ 2.4. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

– „§ 5. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

Dowód: załącznik nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

6) zasady zawiadomiania dostawcy o zmianie cennika:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje w § 2.3. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. przewidywała m.in. następujące postanowienia:

- „§ 2.4. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

Dowód: załącznik nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022

7) regulacje dotyczące kar i innych sankcji wobec dostawcy:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje m.in. następujące postanowienia:

- „§ 8.2. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”

– „§ 9 [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) cennik z dnia 28 kwietnia 2022 r. (podobnie jak wcześniejsze cenniki z dnia 25 stycznia i 29 marca 2022 r.) przewiduje z kolei że: „[tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) *uchwała nr 3/12/2020 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” w Grajewie z dnia 21.12.2020 roku [tajemnica przedsiębiorstwa]*

.

c) *Uchwała Zarządu nr 56/2010 SM Mlekpól w Grajewie wraz z aneksem nr 3 do uchwały Zarządu nr 56/2010 obowiązującym od 15 września 2021 r. [tajemnica przedsiębiorstwa]*

Dowód: załącznik nr 1, 2 i 3 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

8) regulacje dotyczące wystąpienia okoliczności niezależnych od stron umowy, w szczególności siły wyższej:

a) umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje m.in. następujące postanowienia:

– „§ 5. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

– „§ 8.2. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

b) umowa z dnia 1 stycznia 2022 r. przewidywała m.in. następujące postanowienia:

– „§ 5. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”

– „§ 8.2. [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

Dowód: załącznik nr 1 i 2 do pisma z dnia 12 maja 2022 r. L. dz. 1093/2022.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Stan prawny

- (46) Postępowanie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi wobec Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekoop” z siedzibą w Grajewie zostało wszczęte dnia 3 listopada 2022 r. na podstawie obowiązującej

ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351). Ustawa weszła w życie w dniu 23 grudnia 2022 r. i implementuje do krajowego porządku prawnego regulacje zawarte w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych.

- (47) Zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351) - jej postanowienia stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych, zawieranych między nabywcami tych produktów a ich dostawcami, zwanych dalej „umowami”.
- (48) Pod pojęciem dostawcy należy rozumieć przedsiębiorcę, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy, a pod pojęciem nabywcy przedsiębiorcę lub podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, 1812, 1933 i 2185), zwanej dalej „Prawem zamówień publicznych”, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze (tak: art. 3 pkt 1 i 3 u.p.n.w.p.k.).
- (49) W zakresie pojęcia produktu rolnego lub spożywczego ustawodawca w art. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k. odwołuje się do produktów wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także produktów niewymienionych w tym załączniku, ale przetworzonych z przeznaczeniem do spożycia z wykorzystaniem produktów wymienionych w tym załączniku. W dziale 4 załącznika I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zostały uwzględnione produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone.
- (50) Zgodnie z art. 5 ustawy o przewadze kontraktowej zakazane są praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes (art. 6 u.p.n.w.p.k.).
- (51) Należy zaznaczyć, iż samo posiadanie przewagi kontraktowej nie jest zakazane. Zabronione jest jedynie jej nieuczciwe wykorzystywanie.
- (52) Za praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową uznaje się w szczególności praktyki polegające na:
- 1) dokonaniu przez nabywcę zapłaty dostawcy, w przypadku gdy umowa:
 - a) przewiduje regularne dostarczanie produktów po upływie:
 - 30 dni od dnia zakończenia uzgodnionego między nabywcą a dostawcą okresu dostarczania łatwo psujących się produktów rolnych lub spożywczych, w którym produkty te zostały dostarczone, albo od dnia ustalenia kwoty do zapłaty za ten okres dostarczania produktów, jeżeli jest to dzień późniejszy niż dzień zakończenia uzgodnionego okresu dostarczania, w którym produkty te zostały dostarczone,
 - 60 dni od dnia zakończenia uzgodnionego między nabywcą a dostawcą okresu dostarczania produktów rolnych lub spożywczych innych niż łatwo psujące się produkty rolne lub spożywcze, w którym produkty te zostały dostarczone, albo od dnia ustalenia

kwoty do zapłaty za ten okres dostarczania produktów, jeżeli jest to dzień późniejszy niż dzień zakończenia uzgodnionego okresu dostarczania, w którym produkty te zostały dostarczone,

b) nie przewiduje regularnego dostarczania produktów po upływie:

- 30 dni od dnia, w którym łatwo psujące się produkty rolne lub spożywcze zostały dostarczone, albo od dnia ustalenia kwoty do zapłaty, jeżeli jest to dzień późniejszy niż dzień, w którym produkty te zostały dostarczone,

- 60 dni od dnia, w którym inne niż łatwo psujące się produkty rolne lub spożywcze zostały dostarczone, albo od dnia ustalenia kwoty do zapłaty, jeżeli jest to dzień późniejszy niż dzień, w którym produkty te zostały dostarczone;

2) anulowaniu przez nabywcę zamówienia w terminie krótszym niż 30 dni przed przewidywanym terminem dostarczenia łatwo psujących się produktów rolnych lub spożywczych;

3) jednostronnej zmianie przez nabywcę warunków umowy w zakresie częstotliwości, sposobu realizacji, miejsca, terminu lub wielkości ogółu dostaw lub pojedynczych dostaw produktów rolnych lub spożywczych, standardów jakości produktów rolnych lub spożywczych, warunków płatności lub cen, lub w odniesieniu do świadczenia usług oraz wykonywania czynności, o których mowa w pkt 11-16;

4) nieuzasadnionym obniżaniu należności z tytułu dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych po ich przyjęciu przez nabywcę w całości albo w umówionej części, w szczególności na skutek żądania udzielenia rabatu;

5) żądaniu przez nabywcę od dostawcy płatności niezwiązanych ze sprzedażą produktów rolnych lub spożywczych dostawcy;

6) żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za pogorszenie się stanu lub utratę produktów rolnych lub spożywczych, do których doszło w obiektach nabywcy lub po przejściu własności tych produktów na nabywcę z przyczyn niezawinionych przez dostawcę;

7) odmowie przez nabywcę pisemnego potwierdzenia warunków umowy obowiązujących między nabywcą a dostawcą, o których pisemne potwierdzenie zwrócił się dostawca, chyba że umowa dotyczy produktów rolnych lub spożywczych, które mają być dostarczone przez członka uznanej:

a) grupy producentów rolnych, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 395), który sprzedaje produkty rolne lub spożywcze do tej grupy,

b) organizacji producentów owoców i warzyw, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz.U. z 2022 r. poz. 2101), który sprzedaje owoce lub warzywa do tej organizacji,

c) organizacji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 185 i 1370), który sprzedaje produkty rolne lub spożywcze do tej organizacji,

d) organizacji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 381), który sprzedaje produkty rolne lub spożywcze do tej organizacji

- jeżeli akt założycielski tej grupy lub tej organizacji albo umowa między członkiem tej grupy lub tej organizacji a grupą lub organizacją zawiera postanowienia o skutkach podobnych do warunków umowy;

8) bezprawnym pozyskiwaniu, wykorzystywaniu lub ujawnianiu przez nabywcę tajemnic przedsiębiorstwa dostawcy w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2022 r. poz. 1233);

9) groźeniu podjęciem handlowych działań odwetowych lub podejmowaniu takich działań przeciwko dostawcy, jeżeli ten korzysta z praw przysługujących mu na mocy umowy lub przepisów prawa;

10) żądaniu od dostawcy rekompensaty kosztów rozpatrzenia skarg konsumentów związanych ze sprzedażą produktów rolnych lub spożywczych dostawcy, dotyczących przypadków, które wystąpiły z przyczyn niezawinionych przez dostawcę;

11) zwrocie przez nabywcę dostawcy niesprzedanych produktów rolnych lub spożywczych bez zapłaty za te produkty lub za ich unieszkodliwienie;

12) pobieraniu od dostawcy opłaty stanowiącej warunek przechowywania, prezentowania lub oferowania do sprzedaży jego produktów rolnych lub spożywczych lub udostępniania takich produktów na rynku;

13) żądaniu przez nabywcę od dostawcy ponoszenia całości lub części kosztów obniżek cen produktów rolnych lub spożywczych sprzedawanych przez nabywcę w ramach organizowanej przez nabywcę promocji;

14) żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za reklamowanie produktów rolnych lub spożywczych przez nabywcę;

15) żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za prowadzenie przez nabywcę marketingu produktów rolnych lub spożywczych;

16) żądaniu przez nabywcę od dostawcy ponoszenia opłat za czynności wykonywane przez pracowników zajmujących się urządzeniem lokalu wykorzystywanego do sprzedaży produktów rolnych lub spożywczych dostawcy.

Należy jednak zastrzec, iż jest to katalog otwarty, a form nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej można zidentyfikować więcej.

Interes publiczny

(53) Zgodnie z art. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy o przewadze kontraktowej, Prezes UOKiK podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową w celu ochrony interesu publicznego.

(54) Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub szerszy krąg uczestników rynku. Przy ocenie interesu publicznoprawnego należy mieć na względzie skutki, jakie dana praktyka wywołuje lub może wywołać na rynku. Interes publiczny ocenia się w każdej sprawie indywidualnie. Działanie w interesie publicznym oznacza więc działanie w interesie ogółu, nie zaś w interesie poszczególnych podmiotów np. poszczególnych

przedsiębiorców³. Interes publiczny, o którym mowa w ustawie o przewadze kontraktowej powinien być interpretowany w odniesieniu do *ratio legis* tej ustawy, którym jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju, jak również konkurencyjności przedsiębiorstw sektora produkcji rolnej i spożywczej.

- (55) W interesie publicznym jest podejmowanie działań wobec praktyk, które mogą negatywnie oddziaływać na dostawców produktów rolno-spożywczych. Do takich działań zaliczyć można stosowanie wobec producentów mleka niekorzystnych dla nich postanowień umowy kontraktacyjnej na dostawy mleka. Sektor rolny jest niezmiernie istotny z punktu widzenia interesu publicznego, ponieważ jego prawidłowe funkcjonowanie ma na celu zapewnienie możliwości pokrycia zapotrzebowania na żywność. Produkcja mleka należy do najważniejszych gałęzi gospodarki rolnej w Polsce. Mleko i przetwory mleczne są podstawowymi produktami żywnościowymi, istotnymi dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju.
- (56) Należy także wskazać, że interes publiczny wyraża się również w skali stosowanej praktyki. Spółdzielnia co do zasady zawiera umowy w oparciu o wzorce umowne, a więc kwestionowane praktyki mają zastosowanie wobec [t.p.]⁴ dostawców współpracujących ze Spółdzielnią w zakresie dostaw mleka. Interwencja Prezesa UOKiK podejmowana w oparciu o przepisy u.p.n.w.p.k. może oddziaływać na większą liczbę podmiotów prowadzących działalność w oparciu o ten sam model i wpływać na istotną część rynku skupu mleka.
- (57) Niniejsze postępowanie oraz zapadłe w jego wyniku rozstrzygnięcie ma znaczenie zarówno dla dostawców już dotkniętych praktykami Spółdzielni, jak i tych, którzy mogliby być nimi dotknięci w przyszłości.
- (58) Decyzja Prezesa UOKiK pełni również funkcję prewencyjną, wskazując podmiotom działającym na rynku, jakie zachowania są sprzeczne z ustawą o przewadze kontraktowej i nie powinny mieć miejsca. Pozostali uczestnicy rynku narażają się na sankcje finansowe, jeżeli nie zaprzestaną stosowania praktyk podobnych do objętych niniejszym postępowaniem.
- (59) W związku z powyższym, w niniejszej sprawie konieczne było przeprowadzenie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową z uwagi na potrzebę ochrony interesu publicznego, o którym mowa w art. 1 u.p.n.w.p.k.

Przewaga kontraktowa

- (60) Zgodnie z art. 5 u.p.n.w.p.k. zakazane są praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Przepis art. 6 u.p.n.w.p.k. precyzuje, że wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes.
- (61) Przewagą kontraktową jest, zgodnie z art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k., występowanie znaczącej dysproporcji w potencjale ekonomicznym nabywcy względem dostawcy. Domniemywa się (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.), że znacząca dysproporcja w potencjale ekonomicznym,

³ Wyrok SOKiK w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA 163/11, Legalis nr 1315682.

⁴ Stan na kwiecień 2022 r.

w przypadku praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową stosowanych przez nabywcę względem dostawcy występuje między:

- 1) dostawcą, którego roczny obrót nie przekracza równowartości w złotych 2 000 000 euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 2 000 000 euro;
 - 2) dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 2 000 000 euro i nie przekracza równowartości w złotych 10 000 000 euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 10 000 000 euro;
 - 3) dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 10 000 000 euro i nie przekracza równowartości w złotych 50 000 000 euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 50 000 000 euro;
 - 4) dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 50 000 000 euro i nie przekracza równowartości w złotych 150 000 000 euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 150 000 000 euro;
 - 5) dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 150 000 000 euro i nie przekracza równowartości w złotych 350 000 000 euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość w złotych 350 000 000 euro;
- (62) Przez roczny obrót rozumie się roczny obrót uzyskany w roku obrotowym poprzedzającym rok obrotowy stosowania praktyki mogącej stanowić przedmiot postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (art. 7 ust. 4 u.p.n.w.p.k.).
- (63) Wielkości wyrażone w euro przelicza się na złote według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego poprzedzającego rok obrotowy stosowania praktyki mogącej stanowić przedmiot postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (art. 7 ust. 7 u.p.n.w.p.k.).
- (64) Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie, zgodnie z przekazanymi danymi osiągnęła w 2021 r. obrót w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa] zł. Powyższa kwota w przeliczeniu na euro, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego poprzedzającego rok obrotowy stosowania praktyki mogącej stanowić przedmiot postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (tj. 4,5994zł⁵), wynosi [tajemnica przedsiębiorstwa] euro. Wobec tego Spółdzielnia jest przedsiębiorcą, którego obrót przekracza równowartość 350 milionów euro.
- Dowód: pismo Spółdzielni z dnia 12 maja 2022 r. L.dz. 1093/2022.
- (65) W przedmiotowej sprawie, z uwagi na wydawanie decyzji w trybie art. 32 u.p.n.w.p.k. wystarczające jest uprawdopodobnienie występowania przewagi kontraktowej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” wobec jej dostawców. Spółdzielnia zalicza się do grupy nabywców, których roczny obrót przekracza 350 000 000 euro. Wobec tego znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym wystąpi jeżeli roczny obrót dostawcy nie przekroczy tego progu. Dostawcy Spółdzielni są zaś podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą o zdecydowanie mniejszej skali niż Strona postępowania.

⁵ <https://www.nbp.pl/home.aspx?navid=archa&c=/ascx/tabarch.ascx&n=a254z211231> - dostęp 20 lipca 2022 r.

- (66) W ocenie Prezesa UOKiK, biorąc pod uwagę skalę działalności Mlekpola i jej dostawców, oraz charakter współpracy oraz zważywszy na fakt, że zgodnie z danymi przekazanymi przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa około 95% krajowego pogłowia krów mlecznych utrzymywanych jest głównie w gospodarstwach indywidualnych, zaś około 30% ogółu gospodarstw prowadzących produkcję mleka utrzymuje stada krów poniżej 20 sztuk, dane te mają przełożenie również na formę i skalę działalności dostawców Spółdzielni. Za uprawdopodobnione uznano zatem, iż potencjały ekonomiczne dostawców są znacznie mniejsze od potencjału ekonomicznego Mlekpola.
- (67) Na podstawie powyższego uprawdopodobnione jest, że występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym i tym samym zgodnie z art. 7 ust. 1 w zw. z ust. 2 pkt 1-5 u.p.n.w.p.k., Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie może posiadać przewagę kontraktową wobec współpracujących z nim dostawców mleka.

Uprawdopodobnienie stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól”

- (68) Zgodnie z art. 32 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia tego postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 5, a strona postępowania, której jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zaprzestania naruszeń lub usunięcia ich skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać stronę postępowania do wykonania tych zobowiązań i określić termin ich wykonania. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, w przypadku gdy strona postępowania zaprzestała naruszania zakazu, o którym mowa w art. 5, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać stronę postępowania do usunięcia skutków naruszenia i określić termin ich usunięcia.
- (69) Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu quasi-porozumienia pomiędzy Prezesem Urzędu a przedsiębiorcą⁶. W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa Urzędu, którego celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodnego z prawem. Przyczyną wysokiej skuteczności procedury decyzji zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjno-prawnej. Każda ze stron, tj. Prezes Urzędu, jak i przedsiębiorca wnosi swoisty „wkład” w doprowadzenie do stanu zgodności z prawem, poświęcając z reguły pewne wartości, a w zamian zyskując inne⁷.
- (70) Analiza przepisu art. 32 ust. 1 u.p.n.w.p.k. pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes Urzędu może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia następujących przesłanek:

⁶ D. Miąsik (w:) T. Skoczny (red.), Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz, Warszawa 2009 r., s. 1048.

⁷ J. Sroczyński, Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda), IKAR 1/2012, s.99.

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
- zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
- uznania przez Prezesa Urzędu za celowe nałożenia obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania.

Z uwagi na wniosek Spółdzielni o wydanie decyzji zobowiązującej, niezbędne jest rozważenie, czy wskazane w ww. przepisie warunki zaistniały w odniesieniu do działań i zobowiązań Spółdzielni.

Dobre obyczaje i istotny interes dostawców

- (71) Pojęcie **dobrych obyczajów** jest klauzulą generalną, nieposiadającą definicji normatywnej. Jak wskazuje doktryna i orzecznictwo, klauzule generalne to przepisy prawne, w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo⁸. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny⁹. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.
- (72) Na gruncie u.p.n.w.p.k. pojęcie dobrego obyczaju nie zostało przez ustawodawcę zdefiniowane, w związku z czym określenie, czy badana praktyka nosi znamiona nieuczciwości wymaga ustalenia dobrego obyczaju w każdej konkretnej sprawie¹⁰. Sprzeczność z dobrym obyczajem stanowi pierwszą przesłankę pozwalającą na ustalenie, że przewaga kontraktowa jest wykorzystywana w sposób nieuczciwy. Ustawa o przewadze kontraktowej, podobnie jak ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, przyjmuje kryterium ekonomiczno-funkcjonalne „dobrych obyczajów”. Oznacza to, że rozstrzygając spór na tym tle należy uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne konkretnego przypadku, przede wszystkim gospodarcze oraz prawne. Nie bez znaczenia jest ocena, jakie skutki przyniesie w przyszłości potraktowanie pewnego obyczaju, który znalazł odbicie w zachowaniu jednej strony (stron), jako zgodnego z dobrymi obyczajami albo z nimi sprzecznego, co w konsekwencji przyczyni się do jego upowszechnienia, bądź też odwrotnie, do jego zwalczania¹¹.

⁸ A. Wolter, „Prawo cywilne. Zarys części ogólnej”, wyd. VIII, Warszawa 1986, str. 83.

⁹ Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., sygn. akt I ACr 411/91, „Wokanda” 1992/4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., sygn. akt II CKN 1097/00, Lex nr 78878; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt I CKN 473/01, Lex nr 80257; J. Szwaja [w:] „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - Komentarz”, Warszawa 2000, str. 122-133; R. Stefanicki, „Dobre obyczaje w prawie polskim”, „Przegląd Prawa Handlowego” nr 2002/5.

¹⁰ A. Piszcz, Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

¹¹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 1996, sygn. Akt XVII Amr 5/96, Legalis nr 42608.

- (73) Jak podkreśla się w orzecznictwie, dobre obyczaje to normy moralne i obyczajowe w stosunkach gospodarczych (tzw. uczciwość kupiecka), a więc reguły znajdujące się poza ramami systemu prawa. Wyrażają się pozaprawnymi normami postępowania, którymi powinni kierować się przedsiębiorcy. Ich treści nie da się określić wiążąco w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tymi praktykami życia gospodarczego¹². Przy takim założeniu sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawcy. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające „*in minus*” od standardów postępowania.
- (74) Drugą z przesłanek pozwalających na ustalenie, że przewaga kontraktowa jest wykorzystywana w sposób nieuczciwy jest **zagrożenie albo naruszenie istotnego interesu drugiej strony**. Praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową w przypadku naruszenia istotnego interesu słabszej strony stosunku prawnego, a nawet jego zagrożenia, tj. przypadku kiedy naruszenie ostatecznie nie musi wystąpić¹³, przy czym takie zagrożenie musi być realne¹⁴. Naruszeniem interesu będzie również utrudnienie funkcjonowania czy wymuszanie szczególnie niekorzystnych warunków¹⁵.
- (75) Prezes UOKiK w „Streszczeniu Raportu z postępowania wyjaśniającego. Rynek produkcji i przetwórstwa mleka”¹⁶ - zwanego dalej Raportem, zwrócił uwagę przetwórców mleka - również tych, którzy nie byli badani w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego - na praktyki, które w ocenie Prezesa UOKiK mogą być nieuczciwe w stosunku do dostawców mleka w świetle ustawy o przewadze kontraktowej, bowiem są sprzeczne z dobrymi obyczajami i mogą naruszać istotny interes dostawcy. Słuszność zastrzeżeń Prezesa UOKiK (przykładowo, zakaz jednostronnej zmiany ceny) została następnie potwierdzona przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych, zaimplementowanej do aktualnie obowiązującej ustawy o przewadze kontraktowej.
- (76) W niniejszej sprawie Prezes UOKiK zarzucił przedsiębiorcy stosowanie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Były to następujące praktyki:
- (Ad I.1.) Zamieszczenie istotnych wymogów dotyczących dostaw mleka w aktach wewnętrznych Spółdzielni Mleczarskiej „Mlepol” z siedzibą w Grajewie i pominięcie ich w umowach z dostawcami, co skutkuje utrudnieniem uzyskania przez dostawcę pełnej informacji o warunkach realizacji dostaw.**
- (77) Z treści § 1, §2 ust. 1 i § 3 ust. 5 umowy z dnia 25 marca 2022 r. wynika, że dostawca musi spełnić wymogi określone przez organy Spółdzielni. Wymogi dotyczą m.in. warunków skupu i oceny mleka, kosztów, katalogu kar za ich nieprzestrzeganie i zasad wykluczenia dostawcy ze skupu mleka, utylizacji mleka i zasad obciążania dostawców za skażenie mleka.

¹² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2007, sygn. akt V ACa 371/07, LEX nr 519282.

¹³ Por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 11 października 2005 r., sygn. akt I ACa 230/05, LEX nr 175164.

¹⁴ Por. A. Piszcz, Komentarz do art. 7...

¹⁵ A. Piszcz, Komentarz do art. 7...

¹⁶ https://uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=14284

- (78) Na gruncie niniejszej sprawy dobry obyczaj należy rozumieć jako przestrzeganie zasad uczciwego obrotu. Przestrzeganie zasad uczciwego obrotu rozpoczyna się już na etapie przedkontraktowym. Stąd też istotne jest, aby przyszły dostawca, podejmując współpracę ze Spółdzielnią posiadał pełną informację o warunkach realizacji dostaw, zaś dostawca, który już współpracuje ze Spółdzielnią miał do tej informacji swobodny dostęp w celu uniknięcia błędnego przekonania co do swoich praw i obowiązków.
- (79) Warunki ustanowione przez organy Spółdzielni mające istotny wpływ na stosunki umowne pomiędzy Spółdzielnią a dostawcami powinny być częścią umowy, tak aby producent mleka mógł się z nimi zapoznać zarówno przed zawarciem umowy, jak i podczas jej wykonywania. Warunki te powinny zostać włączone do umowy, gdyż kontrahenci podejmujący współpracę powinni mieć pełną wiedzę co do wzajemnych praw i obowiązków. Tymczasem, w przytoczonych powyżej uchwałach organów Spółdzielni określone zostały istotne warunki współpracy, których dostawca nie zna, zawierając umowę. Zostały ujęte w licznych uchwałach z lat 2007-2022, które nie są przedstawiane dostawcy wraz z umową. Może to być niezgodne z dobrymi obyczajami i zagrażać istotnym interesom dostawców ze względu na niepełną wiedzę i ryzyko niespełnienia wymogów Spółdzielni i co za tym idzie zastosowanie przez nią sankcji umownych. Także w przypadku aktualnych dostawców rozproszenie regulacji dotyczących zasad świadczenia dostaw i zamieszczenia ich poza umową może naruszać dobry obyczaj zawierania wszystkich istotnych zasad współpracy w umowie łączącej strony.
- (80) W istotnym interesie dostawcy jest, aby miał on dostęp do wszystkich regulacji związanych z dostawami i miał on możliwość wyrażania akceptacji w formie zawarcia lub zmiany umowy. Wpływa to na jego znajomość praw i obowiązków, a także szczegółowych zasad dostaw, zagrożenia sankcjami oraz warunków finansowych współpracy. Sposób, w jaki Spółdzielnia reguluje współpracę może zagrażać zatem istotnemu interesowi dostawców rozumianemu jako posiadanie pełni informacji o zasadach współpracy, a także interesowi finansowemu, gdyż naraża ich na niedopełnienie obowiązków czy też na brak pełnej wiedzy o zasadach rozliczeń.
- (81) Powyższe uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).

(Ad I.2.) Stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom sprzedaży mleka, co do którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej, do innych podmiotów, pomimo braku odbioru tego mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlepol” z siedzibą w Grajewie, co wyłącza możliwość wykorzystania go w inny, dopuszczalny prawem sposób.

- (82) Zgodnie z dobrym obyczajem, dostawca powinien móc w dowolny, dopuszczalny prawem sposób, zagospodarować wyprodukowane mleko, którego odbiorem i nabyciem nie jest zainteresowana spółdzielnia mleczarska.
- (83) Tymczasem, Spółdzielnia w sposób nieuprawniony zakazuje sprzedaży do innych podmiotów mleka, którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej. Spółdzielnia nie odbiera tego mleka od dostawcy, który musi je zagospodarować lub zutylizować we

własnym zakresie. Tymczasem to, czy mleko musi być całkowicie zutylicowane czy też po odpowiedniej obróbce, może być wykorzystane w innych celach - zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.Urz.U.E.L Nr 139, str. 55) oraz Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie określenia spraw rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz.U. z 2013 r. poz.1286) - wynika z decyzji administracyjnej.

- (84) Powyższa praktyka Spółdzielni może naruszać dobry obyczaj, gdyż uniemożliwia dostawcy zagospodarowanie w dopuszczalny prawem sposób mleka, którego odbiorem Spółdzielnia nie jest zainteresowana.
- (85) Może to naruszać istotny interes dostawcy, który jest zmuszony do ponoszenia kosztów utylizacji mleka, podczas gdy w niektórych przypadkach możliwe byłoby zagospodarowanie mleka w inny sposób niż poprzez sprzedaż do Spółdzielni.
- (86) Powyższe uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).

(Ad I. 3) Stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia uniemożliwiającego dostawcom weryfikację wyników badań jakościowych mleka w laboratorium innym niż należące do Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie lub przez nią wskazane, co może skutkować obniżeniem ceny mleka, odmową jego przyjęcia, rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia lub innymi sankcjami umownymi.

- (87) Zgodnie z zasadami uczciwego obrotu i równorzędności stron umowy, które stanowią dobre obyczaje w obrocie gospodarczym, dostawca powinien mieć możliwość weryfikacji wyników badań istotnych parametrów jakościowych dostarczanych produktów rolno-spożywczych, bowiem parametry te decydują nie tylko o cenie, ale też możliwości wymierzenia kar umownych przez nabywcę czy też zakończenia współpracy z dostawcą.
- (88) Wynik oceny jakościowej (zawartość tłuszczu, białka, mikrobiologia, ilości komórek somatycznych, zanieczyszczenia, zafalszowania) sprzedawanego mleka ma zasadnicze znaczenie dla dostawcy, bowiem wpływa na cenę, a co za tym idzie na opłacalność sprzedaży mleka. Szczegółowe zasady oceny mleka zostały określone w Uchwale Nr 3/12/2020 Rady Nadzorczej SM „Mlekpól” w Grajewie z dnia 21.12.2020 r. W tej uchwale m.in. szczegółowo określono zasady oceny mleka oraz cały katalog sankcji za naruszenie tych zasad, włącznie z rozwiązaniem umowy i pozbawieniem członkostwa w Spółdzielni. Zgodnie z pkt IX ww. uchwały, [tajemnica przedsiębiorstwa]

Jednocześnie, jak wskazuje uchwała, [tajemnica przedsiębiorstwa] „ ”. Zatem uzyskane wyniki nawet znacznie

odbiegające od poprzednich nie będą miały znaczenia ani wpływu na ocenę jakościową mleka.

- (89) Centrum Badawczo-Analityczne Mleka sp. z o.o., w którym na zlecenie Mlekpól może być prowadzona ocena jakościowa, jest podmiotem zależnym Spółdzielni, która posiada 100% udziałów tej spółki. Umowy zakładają także [tajemnica przedsiębiorstwa]
- (90) Niezależnie od powyższego, Spółdzielnia jest również [tajemnica przedsiębiorstwa]
- (91) W przypadku wątpliwości, dostawca nie ma jednak możliwości zweryfikowania wyników badań w laboratorium innym niż wskazane przez Spółdzielnię. Jednakże nawet weryfikacja wyników w laboratorium wskazanym przez Spółdzielnię i tak, zgodnie z uchwałą nr 3/12/2020, nie będzie miała wpływu na wyniki oceny mleka.
- (92) Wynik oceny jakościowej, jak wskazano wyżej, ma nie tylko bezpośredni wpływ na cenę, jaką dostawca uzyska za mleko, ale w § 2 ust. 1 zd. 2 umowy z dnia 25 marca 2022 r. zastrzeżono, że: „[tajemnica przedsiębiorstwa]

”. Nadto, na podstawie § 9 w związku z § 8 ust. 2 umowy z dnia 25 marca 2022 r. dostawca zostanie obciążony „[tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

- (93) Jak wskazał Prezes UOKiK w Raporcie: „W ocenie Prezesa UOKiK, w przypadku obciążenia dostawcy, w całości lub w części, kosztami przeprowadzanych badań powinny być one w sposób precyzyjny określone w umowie, zarówno gdy są one przeprowadzane w zakładzie produkcyjnym odbiorcy, jak i w niezależnym laboratorium, na wybór którego dostawca co do zasady nie ma wpływu. (...) Prawidłowe ustalenie parametrów mleka surowego rzutuje (...) na odbiór produktu, ustalenie jego klasy, a następnie wyliczenie należnej producentowi ceny. W sytuacji zaś, gdy badania są przeprowadzane bez udziału strony nie ma ona żadnej możliwości weryfikacji przedstawionych jej ustaleń. (...) Z pozytywną oceną spotykają się przeważające rozwiązania przewidujące bądź zwolnienie dostawcy od ponoszenia tego typu kosztów w całości, bądź też określenie stawki z góry w sposób ryczałtowy. Podobnie oceniane są postanowienia umowne wprowadzające możliwość skontrołowania przez dostawcę wyników badań przeprowadzanych przez odbiorcę, zwłaszcza gdy są one przeprowadzane w jego własnym laboratorium zakładowym. Prawidłowe określenie parametrów jakościowych mleka jest bardzo istotne - przede wszystkim ze względu na konieczność dokonania jego prawidłowej klasyfikacji, a tym samym zbadania, czy spełnia ono wymogi określone w przepisach prawa, a także warunkach umownych ustalonych przez strony. Dodatkowo, ustalenie właściwości surowca wpływa na wysokość należnego dostawcy wynagrodzenia”. Należy zwrócić uwagę na fakt, że to stanowisko pozostało aktualne również pod rządami aktualnie obowiązującej ustawy o przewadze kontraktowej.
- (94) Umowa powinna przewidywać możliwość obiektywnej weryfikacji badań jakościowych mleka z uwagi na możliwość błędu i co za tym idzie negatywnych konsekwencji dla dostawcy.

- (95) Zarówno umowa, jak i uchwała 3/12/2020 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekol” w Grajewie nie przewidują możliwości obiektywnej weryfikacji badań jakościowych mleka, co może naruszać dobre obyczaje opisane powyżej.
- (96) Powyższa praktyka bezpośrednio wpływa na wiele aspektów współpracy począwszy od ceny za mleko, którą uzyska dostawca, poprzez możliwość wymierzenia przez Spółdzielnię różnych sankcji i kar pieniężnych za dostawę mleka niespełniającego norm jakościowych, aż do zakończenia współpracy z dostawcą bez wypowiedzenia. W ocenie Prezesa UOKiK, może to naruszać istotne interesy ekonomiczne dostawcy.
- (97) Spółdzielnia, pomimo jasnego stanowiska Prezesa UOKiK w tej sprawie, nie dostosowała się do jego wytycznych.
- (98) Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).
- (Ad I.4) Stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej, pomimo zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową.**
- (99) Za dobry obyczaj w relacjach dostawcy i nabywcy produktu rolnego Prezes UOKiK przyjął w niniejszej sprawie możliwość swobodnego wypowiedzenia umowy kontraktacji przez każdą ze stron, co jest zgodne z ogólnymi zasadami prawa cywilnego. Dobrym obyczajem jest również równe traktowanie podmiotów dostarczających produkt (mleko) o zbliżonych parametrach, przy braku obiektywnych przesłanek do różnicowania ich sytuacji, w tym szczególnie wynagrodzenia.
- (100) W cennikach stosowanych przez Spółdzielnię wskazano, że w okresie wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej nie należy się dostawcy dopłata za ciągłość dostaw mleka wynosząca zł/l zł/l, pomimo dostarczania przez niego mleka o niezmiennych parametrach. Spółdzielnia w wyjaśnieniach z dnia 15 czerwca 2022 r. wskazała, że: „[tajemnica przedsiębiorstwa]

.”

- (101) Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 12 lipca 2013 r. sygn. akt I ACa 272/13 wskazał, iż „w okresie wypowiedzenia stosunek umowny, a także stosunek członkostwa w Spółdzielni nadal trwa (por. § 16 i 17 Statutu). Ani prawo spółdzielcze, ani statut, nie wprowadzają też osobnych kategorii członka spółdzielni i członka spółdzielni w okresie

wypowiedzenia członkostwa bądź umowy kontraktacyjnej. Reasumując, jednostronne pozbawienie osób, będących w okresie wypowiedzenia członkostwa w Spółdzielni, dopłaty za kontraktację, jako dokonane z naruszeniem zasad prawa spółdzielczego i postanowień statutu nie wywołuje w stosunku do tych osób zamierzonych przez Spółdzielnię skutków prawnych. W rezultacie, za każdy miesiąc przypadający w okresie wypowiedzenia, powodom (tak jak pozostałym członkom Spółdzielni) należy się dopłata (...).”.

- (102) Z kolei Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt IV CSK 597/13 wskazał, że „w tym kontekście zastrzeżenia budzić może zróżnicowanie członków posiadających tę samą cechę istotną (dostarczający w określonym czasie mleko odpowiadające przyjętym normom), według kryterium wypowiedzenia stosunku umownego bądź stosunku członkostwa, w sytuacji, w której planowany obrót -i istotny z punktu widzenia niektórych dopłat udział w wypracowaniu zysku – był realizowany w całym okresie rozliczeniowym.”
- (103) Dopłata jest stałym i istotnym dla dostawcy składnikiem ceny, a zatem odjęcie tego dodatku jest obniżeniem ceny nieuzasadnionym obiektywnymi przestankami. Może to naruszać dobre obyczaje i istotne interesy dostawców.
- (104) Po pierwsze, zniechęca dostawców do zakończenia współpracy ze Spółdzielnią i zmiany nabywcy, mimo że jest to formalnie możliwe. Po drugie, po podjęciu takiej decyzji prowadzi do ograniczenia wynagrodzenia, mimo dostarczania produktu tej samej co dotychczas jakości. Należy również zwrócić uwagę, że zakończyć współpracę za trzymiesięcznym wypowiedzeniem może nie tylko dostawca, ale też Spółdzielnia. Cena jest obniżana również w przypadku wypowiedzenia złożonego przez Spółdzielnię.
- (105) Naruszeniem zasad uczciwego obrotu jest stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej, pomimo zachowania przez dostawców dotychczasowych parametrów jakościowych mleka i świadczenia dostaw zgodnie z umową. Postanowienie i wynikająca z niego praktyka ma na celu zniechęcenie dostawcy do zmiany podmiotu skupującego i może stanowić formę kary za zmianę kontrahenta.
- (106) W ocenie Prezesa UOKiK, zgromadzony materiał dowodowy uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).
- (Ad I.5) Stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia umożliwiającego jednostronną zmianę cennika skupu mleka przez Spółdzielnię Mleczarską „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie, w tym z mocą wsteczną.**
- (107) Zasadą wynikającą z dobrych obyczajów jest równorzędność stron umowy, objawiająca się m.in. w możliwości wpływania na treść umowy, w tym w szczególności na cenę. Z powyższego wynika również zasada trwałości umowy, a zwłaszcza jej istotnych warunków (*essentialia negotii*), dopóki strony nie dojdą do porozumienia o ich zmianie.
- (108) Prezes UOKiK w Raporcie z 2018 r. jednoznacznie negatywnie ocenił rozwiązania wprowadzające prawo dowolnego ustalania lub zmiany ceny przez nabywcę mleka bez konkretnych przestanków.
- (109) Analiza postanowień umowy stosowanej przez Mlekpól wskazuje, że Spółdzielnia zapewnia sobie prawo do jednostronnej zmiany cennika, na którą dostawca może się tylko zgodzić.

Umowa z dnia 25 marca 2022 r. (podobnie jak poprzednia umowa z dnia 1 stycznia 2022 r.) nie zawiera jasnych zasad zmiany cennika, ani też możliwości reakcji dostawcy na tę zmianę.

- (110) Nadto, niedopuszczalna jest w ocenie Prezesa UOKiK możliwość wprowadzania cennika z wsteczną mocą, na co wskazuje następujący fragment § 2 ust. 3 umowy z dnia 25 marca 2022 r. [tajemnica przedsiębiorstwa] „
...”. Oznacza to, że, przykładowo, zmiana wprowadzona jednostronnie przez Mlekoop pod koniec miesiąca obowiązywać miałaby wstecznie od jego początku. Postanowienie o podobnej treści funkcjonowało również w umowach zawieranych na podstawie wzorca z dnia 1 stycznia 2022 r.
- (111) Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt IV CSK 597/13, „(...) nie zasługuje na aprobatę pogląd uznający dopuszczalność przyznania wyłącznie jednej stronie stosunku zobowiązaniowego możliwości zmiany warunków umowy. Stanowisko takie zdaje się wywodzić skarżąca z treści przytoczonego w skardze art. 353¹ k.c. Jak jednak zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 maja 1991 r., III CZP 15/91, OSNC 1992, nr 1 poz. 1, wyrażona w tym przepisie zasada wolności umów ma wyraźne trzy granice: natura stosunku zobowiązaniowego, ustawa i zasady współżycia społecznego. Sprzeczna z naturą umowy gospodarczej byłaby regulacja dająca jednej stronie całkowitą dowolność w dokonywaniu jednostronnych zmian w każdym czasie obowiązywania umowy. Klauzula tego rodzaju naruszałaby też zasadę słuszności kontraktowej, a w konsekwencji zachodziłyby podstawy do jej kwalifikowania jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego, zarówno w rozumieniu art. 58 § 2 k.c., jak i art. 353¹ k.c. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CKN 933/99, Lex nr 54492 oraz w uchwale z 26 listopada 1991 r., III CZP 121/91, OSNC 1992, nr 6, poz. 99 czy z 3 lipca 1991 r., III CZP 59/91, OSNC 1992, nr 3, poz. 41).”.
- (112) Niezgodne z zasadami uczciwego obrotu, szczególnie w zakresie wykonywania zawartych umów przez kontrahentów, jest stosowanie w umowach z dostawcami mleka postanowienia umożliwiającego jednostronną zmianę cennika skupu mleka, w tym z mocą wsteczną (szczególnie w powiązaniu z niejasnymi zasadami zawiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz brakiem określenia zasad postępowania w przypadku niewyrażenia przez dostawcę zgody na jego zmianę).
- (113) Praktyka ta może też naruszać istotny interes dostawcy poprzez ograniczenie możliwości wpływu na treść umowy, w tym wysokości otrzymywanego wynagrodzenia, co może prowadzić do pogorszenia sytuacji finansowej dostawcy, bez realnej możliwości sprzeciwienia się niekorzystnym dla niego zmianom umownym.
- (114) Powyższe uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).
- (Ad I.6) Stosowanie w umowach z dostawcami mleka niejasnych zasad zawiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz brak określenia zasad postępowania w przypadku niewyrażenia przez dostawcę zgody na jego zmianę.**

(115) Zasadą wynikającą z dobrych obyczajów jest równorzędność stron umowy, której wyrazem w zakresie niniejszego zarzutu jest możliwość wpływania dostawcy na treść umowy, w tym cenę oraz na sposób jej wykonywania.

(116) Umowa zakłada, że co do zasady [tajemnica przedsiębiorstwa] „

”. Redakcja tego postanowienia jest niejasna i myląca, gdyż zawiera warunek, iż obowiązuje ono, tylko w razie jeśli wymagają tego przepisy prawa. Takie zastrzeżenie czyni to postanowienie niejasnym dla dostawcy, który nie może mieć pewności, czy znajduje ono zastosowanie, czy też nie. Zasadą i jednocześnie dobrą praktyką powinno być powiadamianie dostawcy o wszelkich zmianach (nie tylko cennika) mających wpływ na realizację umowy. Dobrym obyczajem jest również jasne i jednoznaczne sformułowanie umów, tak aby strony (zwłaszcza strona przystępująca do umowy zawieranej na podstawie wzorca opracowanego przez drugą stronę) miały pełną informację o prawach i obowiązkach, a także zasadach jej realizacji i wzajemnych rozliczeniach.

(117) Spółdzielnia w pkt 2 wyjaśnień z dnia 18 sierpnia 2022 r. wskazuje, że dostawcy od dnia 1 stycznia 2022 r. byli zawiadamiani o wszystkich zmianach cennika. Tym bardziej w świetle niejasne jest wskazane powyżej postanowienie umowy zakładające praktykę odmienną od stosowanej.

(118) Umowa nie określa zasad postępowania dostawcy, ani też Spółdzielni, jeżeli dostawca nie wyrazi zgody na zmianę cennika. Analiza umowy prowadzi do wniosku, iż zakłada właściwie tylko zgodę dostawcy na zmiany, których Mlekpól jednostronnie dokonał.

(119) Z umowy nie wynika, czy umowa zostaje w braku zgody dostawcy automatycznie wypowiedziana, obowiązuje w okresie wypowiedzenia dotychczasowy cennik czy też współpraca jest kontynuowana na dotychczasowych zasadach. Nadto, z umowy nie wynika również, czy dostawca otrzymuje informację jedynie o tym że cennik został zmieniony, czy też pełną treść zmiany.

(120) Zgodnie z wyjaśnieniami Spółdzielni udzielonymi w pkt 8 pisma z dnia 12 sierpnia 2022 r. „[tajemnica przedsiębiorstwa]

.” Opisany przez Spółdzielnię sposób postępowania nie ma jednak odzwierciedlenia w umowach z dostawcami.

(121) Niejednoznaczne uregulowanie procedury powiadamiania dostawców o zmianach umowy, a także brak określenia w umowach z dostawcami procedury wypowiedzenia takiej umowy w przypadku zaproponowania przez Spółdzielnię zmiany, może w ocenie Prezesa UOKiK być niezgodne z dobrymi obyczajami (zasadą równości stron umowy i wykonywania zawartych umów przez kontrahentów, a także sformułowania umów w sposób jasny i jednoznaczny).

(122) Powyższa praktyka może także naruszać istotne interesy dostawców poprzez brak możliwości ich wpływu na treść umowy, w tym wysokość otrzymywanego wynagrodzenia, co może doprowadzić do straty po stronie dostawcy.

(123) Wskazany wyżej materiał dowodowy uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).

(Ad I.7) Uregulowanie w umowach z dostawcami mleka i aktach wewnętrznych Spółdzielni kar i innych sankcji wobec dostawców w sposób niejasny, a także pozwalający na arbitralne ich stosowanie przez Spółdzielnię i na ich kumulowanie w nadmierny sposób.

(124) W ocenie Prezesa UOKiK, za dobry obyczaj należy uznać przestrzeganie zasad uczciwego obrotu i równorzędności stron umowy, które powinny mieć odzwierciedlenie w umowie w formie jasnego określenia praw i obowiązków stron umowy, w tym w zakresie określenia zasad wymierzania kar i innych sankcji za jej nieprzestrzeganie w sposób wyważony i nie budzący wątpliwości dla stron umowy.

(125) W obecnie obowiązującej umowie dostawca praktycznie za każde naruszenie umowy jest zagrożony karą pieniężną lub rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia (§ 1, § 3 ust. 1, ust. 12). Nawet za stosunkowo niewielkie naruszenie możliwe jest nałożenie na dostawcę bardzo dotkliwej kary pieniężnej w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa]

(niezależnie od tego, czy w tym okresie strony współpracowały na podstawie umowy kontraktacyjnej zawartej w oparciu o wzorzec umowy z dnia 25 marca 2022 r.).

(126) Kolejną sankcją jest wstrzymanie odbioru mleka, bądź też rozliczanie przez miesiąc mleka jako nieklasyfikowane bez względu na faktycznie jego właściwości jakościowe (co oznacza sprzedaż po niższej cenie). Wstrzymanie odbioru mleka, przy jednoczesnym zakazie sprzedaży go innemu nabywcy stanowi kolejną sankcję. Niejasne są zasady stosowania tych kar oraz rozwiązania umowy bez wypowiedzenia, bowiem są one rozproszone nie tylko w umowie, ale też w wewnętrznych aktach normatywnych Spółdzielni, do których odwołuje się umowa. Dodatkowo, w uchwale nr 3/12/2020 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekoop” w Grajewie z dnia 21.12.2020 roku znajduje się wiele postanowień dotyczących sankcji za naruszenia norm jakościowych mleka i ciągłości dostaw. Przykładowo w pkt VI ust. 2 i 4 [tajemnica przedsiębiorstwa]

Ponadto, w pkt VI ust. 7 lit. d tiret trzecie ww. uchwały [tajemnica przedsiębiorstwa]

- (127) Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w uchwale z dnia 16 stycznia 1984 roku (sygn. III CZP 70/83), kary umowne za to samo zachowanie nie podlegają kumulacji, a co za tym idzie w przypadku takiego zastrzeżenia, w zależności od okoliczności faktycznych, przysługuje jedynie jedna z zastrzeżonych kar. Wobec tego, niedopuszczalna jest kumulacja kar umownych za to samo przewinienie.
- (128) W uchwale nr 3/12/2020 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” w Grajewie z dnia 21.12.2020 roku w pkt VI ust. 2 [tajemnica przedsiębiorstwa]

. Z uchwały ani z umowy nie wynikają żadne zasady jasno określające, że za dane uchybienie w realizacji umowy grozi jedna kara lub też innego rodzaju sankcja. Przykładowo, [tajemnica przedsiębiorstwa]

. Należy zwrócić uwagę, że w uchwale nr 3/12/2020 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” w Grajewie z dnia 21.12.2020 roku [tajemnica przedsiębiorstwa]

. Takie ukształtowanie stosunku umownego przez Spółdzielnię nie uwzględnia charakteru produkcji mleka, w tym faktu zróżnicowania w poziomie dziennej produkcji.

- (129) Również zasady rozwiązywania umowy bez wypowiedzenia powinny być określone jasno dla stron umowy. Niejasne kryteria zastosowania sankcji umownych zagrażają interesom dostawców, gdyż narażają ich na zakończenie współpracy, nieprzyjęcie produktu lub karę umowną. Pozbawia to również możliwości skutecznej ochrony przed arbitralnymi działaniami Spółdzielni.
- (130) Z brzmienia umowy, a przede wszystkim uchwały wynika, że Spółdzielnia może zastosować przy nawet niewielkim uchybieniu najdalej idące przewidziane w umowie sankcje. Uregulowanie wskazanych powyżej kwestii w sposób niejasny, a także pozwalający na arbitralne ich stosowanie przez Spółdzielnię, a także na ich kumulowanie w nadmierny sposób, można uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami, bowiem są to działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawcy co do jego praw i obowiązków. Wskazane powyżej działania mogą narażać istotne interesy dostawców - szczególnie ekonomiczne ze względu na niepełną wiedzę i ryzyko niespełnienia wymogów Spółdzielni i co za tym idzie zastosowanie przez nią wskazanych powyżej sankcji i kar.

(131) Prezes UOKiK w Raporcie rekomendował stosowanie równych praw w zakresie rozwiązania umowy, w tym wprowadzanie przejrzystych regulacji dostosowanych do skali potencjalnych naruszeń.

(132) W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe uprawdopodobnia, że praktyki Spółdzielni mogą być sprzeczne z dobrymi obyczajami rozumianymi przede wszystkim jako naruszanie zasad uczciwego obrotu, nierównorzędnego rozkładu uprawnień i obowiązków oraz działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawców co do ich praw i obowiązków, co może naruszać ich istotne interesy. Tym samym mogą stanowić praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową.

(Ad I.7) Kształtowanie przez Spółdzielnię treści stosunku umownego z dostawcami mleka w sposób utrudniający zwolnienie się tych dostawców z obowiązku świadczenia w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od obu stron umowy, w szczególności siły wyższej, uniemożliwiających dostawę mleka.

(133) W związku z faktem, iż produkcja rolna obarczona jest wieloma ryzykami przyrodniczymi, utrwalonym dobrym obyczajem jest umożliwienie dostawcy zwolnienia się ze świadczenia w przypadku zaistnienia okoliczności niezależnych od niego, w tym siły wyższej. Standard ten odzwierciedlony jest w przepisach kodeksu cywilnego regulujących współpracę na podstawie umowy kontraktacji.

(134) Umowa z dnia 25 marca 2022 r. przewiduje możliwość zwolnienia się ze zobowiązania przez Spółdzielnię w przypadku siły wyższej, natomiast brak takiej możliwości dla dostawcy. Umowę o dostawę mleka należałoby traktować jako umowę kontraktacji (co wynika z samej nazwy umowy zawieranej przez Spółdzielnię – „umowa kontraktacyjna na dostawy mleka”) lub umowę nienazwaną zbliżoną do umowy kontraktacji, z której jednak natury wynikałaby konieczność podobnej regulacji kwestii przeszkód w świadczeniu. Spółdzielnia w wyjaśnieniach z dnia 12 maja 2022 r. wskazuje, że: „ [tajemnica przedsiębiorstwa]

”.

W obu tych przypadkach, producent rolny powinien być zabezpieczony w umowie przed skutkami siły wyższej lub innych okoliczności niezależnych tak jak przewidują to przepisy kodeksu cywilnego. Kwestię tę regulują art. 622 i 623 kc przewidujące ochronę producenta rolnego przed negatywnym oddziaływaniem sił przyrody. Jeżeli nawet przyjąć, że analizowana umowa nie jest umową kontraktacji, lecz umową mieszaną z jej elementami, zagadnienie siły wyższej lub wystąpienia okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności (art. 622 kc, czy też na zasadach ogólnych art. 471 kc) również powinno być uregulowane z uwzględnieniem ryzyka po stronie dostawcy. Nadto, takich regulacji wymaga art. 148 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007.

(135) W § 8 ust. 2 umowy z dnia 25 marca 2022 r. (identyczna konstrukcja znajdowała się w umowie z dnia 1 stycznia 2022 r.) zawarto postanowienie wskazujące, że [tajemnica przedsiębiorstwa]

. W przypadku wystąpienia okoliczności, za

które dostawca nie ponosi odpowiedzialności, umowa powinna chronić jego interesy, tak jak chroni interesy Spółdzielni. Wobec powyższego, w ocenie Prezesa UOKiK, takie ukształtowanie relacji umownej może naruszać dobre obyczaje - nie jest brany pod uwagę standard ochrony producentów rolnych przewidziany w kodeksie cywilnym i Rozporządzeniu 1308/2013. Może to również naruszać interesy dostawców, gdyż ponoszą oni ryzyko zdarzeń, na które nie mają wpływu i za które nie odpowiadają, co może doprowadzić to nałożenia kar pieniężnych lub innych sankcji przewidzianych umową.

- (136) Jak wskazano powyżej, działalność rolnicza, w tym przypadku produkcja mleka narażona jest na szereg ryzyk przyrodniczych, które mają bezpośredni wpływ na jej wielkość i cechy jakościowe. Producent mleka może je ograniczać, jednak co do zasady nie ma na nie decydującego wpływu. Wobec tego, umowa kontraktacyjna mleka musi gwarantować dostawcy możliwość ochrony przed skutkami siły wyższej lub wystąpieniem innych okoliczności od niego niezależnych i nie powinna z tytułu ich wystąpienia obarczać go sankcjami czy karami umownymi.
- (137) Naruszeniem zasad uczciwego obrotu jest kształtowanie przez Spółdzielnię treści stosunku umownego z dostawcami mleka w sposób utrudniający zwolnienie się tych dostawców z obowiązku świadczenia w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od stron umowy, w szczególności siły wyższej, uniemożliwiających dostawę mleka bez uwzględniania ryzyka rolniczego związanego z występowaniem zjawisk, na które producenci mleka nie mają wpływu. Istotnym interesem dostawców mleka jest możliwość zwolnienia się z obowiązku świadczenia, w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od stron umowy, w szczególności siły wyższej, uniemożliwiających dostarczenie mleka w umówionej ilości lub jakości. Sposób, w jaki Mlekoop reguluje w umowach kwestię wpływu siły wyższej i innych okoliczności niezależnych od stron może naruszać istotne interesy dostawców w ten sposób, iż w razie wystąpienia takich zdarzeń, nie mogą spełnić zobowiązania, ale również się z niego zwolnić. Może to prowadzić do zastosowania wobec nich sankcji przewidzianych umową, w tym kar pieniężnych, z tytułu niewykonania dostaw mleka.
- (138) Zebrany w sprawie materiał dowodowy uprawdopodobnia naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).

Uprawdopodobnienie stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową - podsumowanie

- (139) Kodeks cywilny w przepisie art. 353¹ KC wprowadza zasadę swobody umów oznaczającą kompetencję do kształtowania przez podmioty wiążących je stosunków prawnych w drodze umów i obejmuje także swobodę zawarcia umowy (decyzji o zawarciu lub niezawarciu umowy, wyboru kontrahenta, rozwiązania istniejącego stosunku prawnego). Jednocześnie zasada ta podlega ograniczeniom, bowiem umowa ta nie może stać w sprzeczności z prawem (w tym przepisami ustawy o przewadze kontraktowej). Ograniczenia zasady swobody umów mogą wynikać także z zasad współżycia społecznego, czyli uczciwości kupieckiej i dobrych obyczajów¹⁷, które służą ochronie tzw. słuszności (sprawiedliwości) kontraktowej, rozumianej jako równomierny rozkład uprawnień i obowiązków w stosunku prawnym (czy

¹⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 2022 r., sygn. akt V ACa 223/22, Legalis nr 2880430

także korzyści i ciężarów oraz szans i ryzyk związanych z powstaniem i realizacją tego stosunku.

- (140) Dodatkowo należy wskazać, że dostawcy Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” w Grajewie są z nią związani nie tylko węzłem umownym, ale też członkostwem w spółdzielni. Jest to dla Spółdzielni dodatkowe zobowiązanie do przestrzegania dobrych obyczajów i uczciwego postępowania w relacjach ze swoimi członkami, zgodnie bowiem z art. 1 §1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2320 ze zm.) spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Zgodnie zaś z art. 67 ustawy Prawo spółdzielcze spółdzielnia prowadzi działalność gospodarczą na zasadach rachunku ekonomicznego przy zapewnieniu korzyści członkom spółdzielni. Zatem istotą i celem działania spółdzielni jest prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej w interesie swoich członków przy zapewnieniu im korzyści.
- (141) Jednakże z powyższej analizy wynika, że wskazane powyżej praktyki Spółdzielni mogą być sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz mogą naruszać istotne interesy dostawców-członków spółdzielni, wobec czego Prezes UOKiK uznał, że zostało uprawdopodobnione naruszenie przez Spółdzielnię zakazu, o którym mowa w art. 5 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351).

Zobowiązanie Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekpól” z siedzibą w Grajewie

- (142) Jak wskazano wyżej, warunkiem niezbędnym do zastosowania art. 32 u.p.n.w.p.k. jest zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane naruszenie art. 5 ustawy o przewadze kontraktowej, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków.
- (143) Spółdzielnia złożyła stosowne zobowiązanie. Wdrożenie zaproponowanych przez Przedsiębiorcę działań ma na celu zaniechanie kwestionowanych w toku postępowania praktyk, jak również usunięcie ich skutków. Zobowiązanie w niniejszej sprawie koncentruje się na zapewnieniu przez Spółdzielnię wprowadzenia wymaganych zmian we wzorcu umowy na dostawę mleka oraz załączników do niej, nadto Spółdzielnia zobowiązała się do poinformowania wszystkich swoich dostawców o nowym wzorcu umowy z pozostawieniem dostawcom wyboru wariantu umowy i cennika. Spółdzielnia złoży także oświadczenie, które będzie zawarte w treści maila do dostawców dotyczące nieodwołalnej rezygnacji z możliwości obniżenia ceny jedynie z powodu wypowiedzenia umowy oraz umożliwienia dostawcom sprzedaży mleka, co do którego obrót został wstrzymany na podstawie decyzji administracyjnej do innych podmiotów na cele niespożywcze w zakresie dozwolonym taką decyzją.
- (144) Spółdzielnia zobowiązała się do przeniesienia i uporządkowania wymogów dotyczących świadczenia dostaw mleka z aktów wewnętrznych Spółdzielni do wzorca umowy i jej załączników. Umożliwi to dostawcy zapoznanie się z nimi zarówno przed zawarciem umowy, jak i łatwy dostęp do nich podczas jej wykonywania.
- (145) Zobowiązanie zakłada wprowadzenie do wzorca umownego postanowień umożliwiających dostawcy weryfikację wyników badań parametrów mleka w laboratorium innym niż należące

lub wskazane przez Spółdzielnię Mleczarską „MLEKPOL”. Nadto przewidziana jest także możliwość udziału Powiatowego Lekarza Weterynarii podczas weryfikacji spornych badań.

- (146) Spółdzielnia zobowiązała się do uporządkowania kar umownych i innych sankcji wobec dostawców, ograniczając je do umowy i do jej załączników. Uporządkowanie regulacji odnoszących się do kar i sankcji, w powiązaniu z realnym umożliwieniem dostawcy weryfikacji badań mleka w certyfikowanym, niezależnym od Spółdzielni laboratorium powinno rozwiązać problem możliwej kumulacji kar i ich arbitralnego stosowania przez Spółdzielnię. Dostawca zawierając umowę i przystępując do świadczenia dostaw otrzyma informacje o warunkach świadczenia dostaw, jak i o sankcjach za ich nieprzestrzeganie.
- (147) Spółdzielnia w piśmie z dnia 12 stycznia 2023 r. L. dz.99/2023 wskazała, że nie stosuje już postanowienia, które skutkuje obniżaniem ceny mleka jedynie z powodu wypowiedzenia umowy kontraktacyjnej. Na dowód zaprzestania wykonywania praktyki kwestionowanej w zarzucie nr 4 postanowienia z dnia 3 listopada 2022 r. przekazała cenniki obowiązujące od dnia 1 lipca 2022 r. oraz 1 stycznia 2023 r., które nie zawierają kwestionowanego obniżenia ceny mleka z powodu wypowiedzenia umowy. Nadto pismem z dnia 10 marca 2023 r. o znaku L.dz. 596/2023, w uzupełnieniu pisma z dnia 12 stycznia 2023 r. Spółdzielnia przekazała dowody przelewów obejmujących zwrot dostawcom zakwestionowanego potrącenia. Jednocześnie w przedstawionym zobowiązaniu zadeklarowała zapłatę na rzecz dostawców którym od 01.05.2022 r. obniżyła cenę mleka, oprócz wypłaconych już kwot głównych takiego obniżenia również odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonych od kwoty tego obniżenia za okres od dnia wymagalności świadczenia do dnia zapłaty.
- (148) Zobowiązanie Mlekpolu obejmuje także niedokonywanie zmian cennika skupu mleka bez zgody dostawcy (wyraźnej lub milczącej w sposób określony w umowie). Dostawca uzyskuje możliwość sprzeciwu i świadczenia dostaw na dotychczasowych zasadach. Jedyna możliwość wprowadzenia zmiany cennika do obiegu z mocą wsteczną będzie obejmować sytuacje w których zmiany dokonywane będą na korzyść dostawcy.
- (149) Spółdzielnia zobowiązała się do sprecyzowania w umowie zasad powiadamiania dostawcy o zmianie cennika oraz wyraźnego określenia, że brak zgody dostawcy na zmianę cennika (wyraźnej lub milczącej w sposób określony w umowie) powoduje, że w stosunku do danego dostawcy zmiana nie wejdzie w życie i stosuje się cennik w brzmieniu przed zmianą.
- (150) Zobowiązanie obejmuje także umożliwienie zwolnienia się przez dostawcę mleka z obowiązku świadczenia w przypadku jeżeli dostawę mleka uniemożliwią okoliczności niezależne od stron, w tym siła wyższa.
- (151) Treść zobowiązania jest jednoznaczna i precyzyjna oraz umożliwia skontrolowanie jego wykonania. Przedmiot zobowiązania pozostaje w bezpośrednim związku z zarzucanymi Spółdzielni praktykami. Obejmuje on zobowiązanie Spółdzielni do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zaprzestania naruszeń oraz usunięcia jego skutków. Jednocześnie należy zauważyć, że Spółdzielnia w wyniku działań podejmowanych przez Prezesa UOKiK, już w toku postępowania zadeklarowała i następnie zwróciła dostawcom dopłatę lojalnościową, a w ramach realizacji zobowiązania zostaną im wypłacone także odsetki od tej dopłaty.
- (152) W ocenie Prezesa UOKiK, wdrożenie zaproponowanych przez Spółdzielnię działań pozwoli osiągnąć podstawowe cele decyzji zobowiązującej, a mianowicie szybkość i efektywność

załatwienia sprawy dla dobra interesu publicznego. Jednocześnie, zaproponowane rozwiązania ograniczają ryzyko dostawcy związane z realizacją umowy.

(153) Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji decyzji. Przewidziany w decyzji termin jest odpowiedni do podjęcia działań zmierzających co zaniechania praktyk oraz usunięcia skutków opisanych naruszeń.

Informacja o stopniu realizacji zobowiązania

(154) Stosownie do art. 32 ust. 3 u.p.n.w.p.k. elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa Urzędu obowiązku składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania. W pkt II sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Spółdzielnię obowiązek przedstawienia informacji o stopniu realizacji przyjętych zobowiązań poprzez:

- 1) odnośnie do zobowiązań określonych w pkt I. lit. A pkt 1-8, przekazanie wzorca umownego wraz z załącznikami uwzględniającego zmiany określone w tejże decyzji w terminie 2 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji;
- 2) odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I. lit. B pkt 1 przekazanie zestawienia wypłaconych odsetek w terminie 3 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji;
- 3) odnośnie do zobowiązania określonego w pkt I. lit. B pkt 2, sprawozdania z wykonania zobowiązania wskazanego w pkt I. lit B pkt 2 z podaniem liczby powiadomionych dostawców wraz z 10 przykładowymi wiadomościami email oraz liczby dostawców, którzy zawarli umowę według proponowanego wzorca w terminie 5 miesięcy liczonych od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

(155) W ocenie Prezesa UOKiK, tak określony obowiązek sprawozdawczy zapewni nadzór nad wykonaniem poszczególnych elementów zobowiązania.

Pouczenie

(156) Na podstawie art. 37 u.p.n.w.p.k. w związku z art. 81 ust. 2, 3, 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) i art. 479(28) § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

(157) Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125) odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł.

(158) Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

- (159) Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. W razie złożenia wniosku ustnie do protokołu, oświadczenie, o którym mowa w art. 102 ust. 2, może być złożone także do protokołu.
- (160) Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR DELEGATURY w BYDGOSZCZY
Piotr Adamczewski

Otrzymują:

1. Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie
ul. Elewatorska 13
19-203 Grajewo
2. a/a